

Arheološka baština u poduzeću

*Cista Velika je istinski „dragulj“ u kamenom krajobrazu okružen stećcima koji postadoše simbol prepoznatljivosti
*U dograđenom dijelu škole smještena je informatička učionica, nova zbornica i neki popratni prostori

Dožupan Luka Brčić na svečanom otvorenju novih prostora škole

Cista Velika smještena je takoreći u srcu Dalmatinske zagore i to na zapadnom dijelu Imotske krajine, na kamenitoj ali plodnoj visoravni, prostire se u dužinu oko 7 kilometara. Po sredini je presijeca suvremena prometnica Imotski-Trilj, u blizini je i ulaz (priključak) na auto-cestu (šestanovac, Bisko). Koliko je Cista Velika kroz povijest bila važna lokacija govori podatak da je kroz nju prolazio rimski put koji je povezivao dva najznačajnija grada u antičko doba - Salunu i Naronu. Slično kao i ostala dalmatinska mjesta i ovo je istinski „dragulj“ u kamenom krajobrazu okružen stećcima koji postadoše simbol prepoznatljivosti Ciste Velike. Cijeli je prostor bogat arheološkim nalazištima još iz pretkršćanskog i ranokršćanskog vremena. Tako u samoj Cisti Velikoj, 300 metara od župske crkve poznati je ra-

nokršćanski i srednjovjekovni lokalitet „Crkvine“ gdje su pronađeni ostaci čak pet starokršćanskih crkava. Najzaslužniji za otkrivanje ovog arheološkog kompleksa bili su entuzijasti, vrsni arheolozi i povjesničari kao što su don Lovre Katić, prof. dr. Nenad Cambi te Ljubomir Gudelj-Velaga. Učenici i učitelji OŠ Ivana Gorana Kovačića radeći marljivo u više slobodnih aktivnosti na najboljem su putu osmišljavanja izvornog suvenira u obliku stećka, koji je uistinu ishodišni simbol ovog prostora.

Crte iz povijesti

Kameno zdanje, škola u Cisti Velikoj počela se graditi 17. ožujka 1909. godine zalaganjem tadašnjeg župnika don Lovre Banovića. U svom obraćanju Imotskom poglavarstvu navo-

Ivan Pleić, ravnatelj OŠ u Cisti

KONTAKT: Osnovna škola I.G.Kovačića
Cesta Dr. Franje Tuđmana 60
21244 Cista Velika
Telefon: 021/ 670 - 093
os-cista-velika-001@skole.t-com.hr

di kako bi školu trebalo graditi prema inženjerskim nacrtima, a na zemljištu kojeg je sam darovao. Svoje iznimno zalaganje za gradnju škole pokazao je i osobnim novčanim darom dajući tako primjer drugima. Potom je sklopio ugovor o gradnji za tadašnjih 10.500 austrijskih kruna s priznatim i poznatim graditeljima (kamenoklesarima) Pavlom i Markom Žaperom iz Vrpolja kod Trilja. Iz nacrtu (preslik) kojeg smo imali prigodu vidjeti u arhivu Škole vidljivo je da školska zgrada ima jednu učionicu 6x10 m, poseban ulaz i 3 WC-a. Na katu je određen stan za učitelja. Zgrada je u potpunosti završena 25. lipnja 1911., a nastava je pr-

vi put održana 12. rujna 1911. U prvi razred upisano je 90 učenika starosti od 7 do 10 godina. Nastava se održavala u dvije smjene. Prva učiteljica bila je Dinka Franchini koja je radila do 1920. Najbolji učenik prve generacije bio Ante Kegalj, a od učenica najbolja je Matija Kapulica. Potom su zaredale godine gladi i Prvog rata (1916., 1917. i 1918.), a nastava se povremeno održavala.

Školski je kroničar 1973.godine razgovarao s Ivanom Klarićem, jednim od učenika prve generacije te zabilježio njegovo zanimljivo kazivanje: "Bilo nas je oko 90 đaka. Sjedili smo u dva reda. Držali smo ruke na klupi dok bi učiteljica ulazila u razred. Pozdravljali smo sa Hvaljen Isus i Zbogom. Ostajali smo u kazni jer nismo

RID 91,5

RADIO DARUVAR - Uvijek zajedno!